

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumerarea se face în Săbiu la expeditorul foiei pe afara la c. r. poste cu bani gat'ă prin scrisori franțate, adresate către expeditorul. Prețului prenumerării pentru Săbiu este pe an 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de an 3 fl. 50. Pen-

Nr. 42. ANULU XIX.

Săbiu, in 27 Maiu (8 Iunie) 1871.

În celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia prețului este de 8 fl. lăra pe o jumătate de an 4 fl. v. a. Pentru princip. și fieri străine pe an 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâia oră cu 7 cr. și pentru a doua oră cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. cons. 370 1871

Preacinstiilor Parinti Protopopi! Cinstiilor Par. Administratori protopopesi! și Cinstita Preotime din Archidieceasa noastră a Ardealului!

Directiunea cârtiloru funduare r. ung. pentru Ardealu prin harthia sea dno 19. Martiu a. c. nr. 1064. arata acestui Consistoriu archidieceșan, ca si au inceput activitatea sea de a pregăti pentru toate partile Ardealului cârtile funduare, și ca s'au și emis edicte despre publicarea cârtiloru funduare pregătite, respective suscepte in comunitățile orasienesci: Deesin, Sicu (Szék), Alb'a Iuli'a, Vizocn'a și in prediulu Mundr'a, tenatoriu de acestu orasiu, mai departe in comunitățile orasienesci Fagarasiu, Chezdii - Osiorheiu, Iliefalva, Ciucu - Serda, Odorheiu și in prediulu Homorodu, ce se tiene de acestu orasiu.

Totu acesta Directiune prin harthia sea dno 27. Aprile a. c. nr. 1863 impartasesce acestui Consistoriu, ca in intelesulu instructiunii, ce are, s'au facutu dispositiuni, ca in acele jurisdictiuni, pentru cari se publica cârtile funduare pregătite, sa comisiunea insarcinata cu publicarea sa mearga din comuna in comuna, și cu ocaziunea publicării esplice poporulu in intelesulu celorlu cuprinse in protocolu.

Fiindca institutiunea acesta a cârtiloru funduare este de nespusa insemnatate pentru asigurarea proprietăților și a deosebitelor drepturi, d. e. de prioritate, pemnu (zalogu), servitute s. a. l. și fiindca acesta institutiune la noi in Ardealu mai nici dupa nume n'a fostu cunoscuta, — asiă Consistoriulu archidieceșan in sediinta sea de astadi a aflatu de bine si pâna atunci, pâna cându va fi in stare a tramite pentru toate comunele noastre bisericesci câte un exemplariu din acele edicte despre publicarea cârtiloru funduare pregătite și suscepte in deosebite părți ale patriei — pentru cari s'au și facutu pasii de lipsa la locurile mai nalte, — a aduce introducerea acestei institutiuni a cârtiloru funduare, celu pucinu in generalu, la cunoscutia preotimei și poporulu nostru credincios, și a atrage atentiunea lor la acestu obiectu de stăta importanta, ca nu din total'a necunoscare a lucrului sa se pagubesca intr'unu modu simtibilu poporulu nostru.

Cu deosebire se impune de strinsa datorintia preotimei și comitetelor noastre parochiali sub grea raspundere, ca sa fia cu cea mai mare priveghiere, ca cu ocaziunea introducerii acestoru cârti funduare prin comune, toate proprietățile și deosebitele drepturi ale bisericelor și școliloru noastre sa se inscrie in aceste cârti funduare acuratu și in tota intregimea lor. Si fiindca numai in acele jurisdictiuni, pentru cari s'au pregătitu, și respective susceptu cârtile funduare, merge comisiunea susamintita din comuna in comuna și publica acele cârti, ear' in celelalte jurisdictiuni se incunoscintiaza poporulu numai pe calea jurnalistica spre a și validita drepturile sale, ce le aru avea in vre un'a din acele comune, — asiă comitetele parochiali suntu strinsu indatorate a fi cu cea mai mare priveghiere la astufeliu de insciintiari prin jurnale, ca nu din neglijerea lor sa se pagubesca bisericile și școlile noastre.

Preotimea și intelegintia noastră mirenescă nu va intrețasa a lumina in privintia acesta pre comitetele noastre parochiali, și preste totu pre poporulu nostru credincios.

Dealmintrea jurnalulu nostru „Telegrafulu Romanu“ va publica toate protocoalele de felulu acesta, precum au publicatu și cele din comunitățile susamintite in Nrulu seu 27 alu an. curg.

Săbiu, din sediinta Consistoriulu archidieceșanu tienuta in 13 Maiu 1871.

Pentru Escelenti'a Sea Par. Archiepiscopu,
Nicolau Popea.
Vicariu archiepiscopescu.

Politica nationala romanésca, infratierea din Brasiovu.

Tendintia, lucrarea unui individ in societate, pentru a-si asigura existintia sea, nume buuu a-si inainta interesele sele in conglasuire cu interesele celorlalti membri ai societății se pôte numi politica individuala.

Asemenea și politica de statu nu pôte fi altu-ceva decâtu nisuintia unui statu de a-si asigura și inainta existintia și interesele sele in concertulu celorlalte state.

Avendu in vedere aceste definitiuni, lesne potemu erui semnificatiunea politice in nostre nationale.

Politica nationala romanésca este tendintia și nisuintia natiunii române — de a-si asigura existintia sea și de a-si inainta interesele sele nationale in conglasuire cu celelalte nationalitati locuitoare in statulu nostru, care se culmina in egala indreptatire a noastră cu celelalte nationalitati ale patriei.

Asiă dera scopulu politicei noastre nationale pentru ori care românu bine simtitoriu nu pote fi altulu decâtu egala indreptatire a românilor cu celelalte nationalitati conlocuitoare. —

Spre a ajunge la unu scopu ore-care suntu mai multe căli possibile, și fie-care românu cu judecata este nu numai indreptatitu dar' și obligatu a studiă, care cale duce mai siguru și mai curendu la scopulu nationalu. —

De aceea ori-ce directiune politica este nationala romanésca, indata ce scopulu este nationalu și este forte gresitu și unilateralu, de a cualifica numai un'a seu alta directiune de politica nationala, iera alte directiuni de nenationale, ba chiaru anti-nationale.

Dupa ce amu premisu aceste esplicatiuni de principiu vomu trece la cercetarea directiunilor ivite pâna acum pre câmpulu politicei noastre.

I.

Politica initiata de români adunati in Miercurea la anulu 1869.

Adunarea din Miercurea a acceptatu in consonantia cu traditiunile românilor dreptu scopu alu politicei nationale lupt'a pentru egala indreptatire a românilor. —

Totu in acesta adunare s'a acceptatu și lupt'a pentru autonomi'a Transilvaniei pre bas'a dietei și a legiloru acesteia din 1863—64, identificându-se acesta cu politica nationala.

Iera dreptu procedere s'a acceptatu principiulu passivității, adeca ignorarea ordinei sustatatore, pentru ca astu-feliu magiarii sa fie constrinsi a face concessiunile dorite.

Acesta politica, in principiu, avendu in vedere scopulu ei, se pôte numi nationala, fâra sa fie disu cu acesta, ca este singura politica nationala in modu eschisivu, de ore-ce pentru acestu casu amu trebui sa acceptâmu, ca numai unu drumu duce la Rom'a.

Remâne se cercetâmu in câtu acesta politica conduce curendu și siguru la scopu.

Sa ne fia iertatu a permite, ca autonomi'a Transilvaniei nu o potemu acceptă ca scopu alu politicei nationale, ci numai ca mijlocu spre a ajunge la scopu, adeca spre a asigura și inainta existintia și interesele natiunii române.

Prob'a pentru unu mijlocu ore-care nu pôte fi alt'a, decâtu aptitatea lui de a conduce siguru și curendu la scopu.

Autonomi'a Transilvaniei in principiu nu pôte

fi românilor nci folositoare nici stricaciôsa, ci form'a in care ni se va presentă, va decide, deca ea le va folosi seu le va strică. —

Dér' adunarea dela Miercurea a precisatu acesta autonomi'a, adaugendu, ca form'a ei sa fie pre basea legiloru dela anulu 1863.

Se vedemu încatu acesta dieta coresponde intereselor românesci.

Autonomi'a transilvaniei pre basea legiloru din anulu 1863 representu o administratiune constitutionalu a țierei, cu unu corpu legislativu in frunte, a cărui competintia eră forte marginita prin legislatiunea consiliulu imperialu din Vien'a, care avea a decide interesele cele mai vitale ale țierei.

Se intielege de sine ca noi români din Transilvani'a, indata ce s'a cesu o parte din legislatiunea țierei, nu avem nici unu interesu, ca acesta parte a legislatiunii se fie transpusa la Vien'a și nu la Pest'a, de ore-ce și intr'unu locu și intr'altulu majoritatea nu pôte fi romanésca.

Pentru noi numai restulu de autonomi'a, cei mai remasese Transilvaniei dupa legile din anulu 1863, pôte fi de interesu. —

Trebuie sa marturisim, ca acestu restu de autonomi'a eră redusu la unu minimum. Administratiunea interioara, fondurile țierei, justiti'a, toate acestea in modu restrinsu, ieta autonomi'a Transilvaniei dela anulu 1863.

Țiera in interesele ei cele mai vitale se administră prin corpu legislativu și dregatoriile centrale din Vien'a.

Dér' sa dicemu, ca chiaru și acestu restu de autonomi'a eră ceva, celu putienu mai multu decâtu nimic'a, se nasce acum intrebaroa, in câtu in acesta dieta transilvanica, cu competintia restrinsa, se poteau promovă interesele noastre nationale mai multu, decâtu in altu corpu legislativu?

Deca pentru diet'a Transilvaniei s'ar' poté asigura o majoritate romanésca, nu mai remâne nici o indoieala, ca celu putienu in acesta competintia restrinsa interesele noastre nationale erau mai bine promovate ca in ori ce altu corpu legislativu.

Dér' va dice cineva ca majoritatea dietei transilvanice in 1863 și 1864 a fostu romanésca.

Da, o scim și noi acesta, in sa din ce cauza?

Sa ne aducemu aminte ca la acea dieta deputatii magiari n'au voitu sa ia parte, sa considerâmu numerulu deputatiloru și alu regalistoru români magiari si sasi si vomu ajunge la acelu resultatu, ca deca intrau și magiarii in acea dieta, majoritatea voturilor de siguru nu eră romanésca, ci magiario-sasésca.

In câtu acesta majoritate neromâna ar' fi avutu și aru avé deosebitu interesu de a promovă interesele românesci, judece ori si ce omu cu mintea sanetôsa.

Sa punemu in sa pentru unu momentu, ca autonomi'a țierei astu-felin cum eră stirbita, ca diet'a Transilvaniei cu majoritatea ei magiario-sasésca totusi remâne de doritu pentru interesele nostru nationale, se nasce acum intrebaroa, deca drumule luat in Miercurea pentru recascigarea autonomiei transilvanice este aptu?

Conclusele dela Miercurea pretindu autonomi'a Transilvaniei pre basea legiloru din anulu 1863. ca unu dreptu istoricu.

Premitemu aci unu adeveru necontestabilu, ca numai acelu dreptu istoricu merita ca sa-lu elup-tâmu cu jertfe, care contiene in sine putere de vietia, contiene mijlocule, prin cari după ce l'amu castigatu, sa-lu putemu pastră.

Ne da autonomi'a Transilvaniei pre bas'a legiloru dela anulu 1863 asemenea garantii?

In ori ce statu constitutionalu basea constitu-

